akademia bajki kaszubskiej

Czyta: **Sławomir Bronk**

Franciszek Sędzicki ***Mądri swiôdk***

Rôz jeden młodi człowiek wstąpił do karczmë i zafedrowôł so pôrã gòtowónëch jôj. Karczmôrz chùtiszkò jegò żëczenié wëkònôł i przëniósł mù mãdel ùgòtowónëch jôj. Gòsc chcôł zarô płacëc, ale karczmôrz nie przëjął dëtków tłómaczącë, że jemù to nie je wôrt taczich môłëch sëmów brac.

– Jak stracysz wiãcy, tej mie wszëstkò narôz zapłacysz – pòwiedzôł.

– Czej nié, tej nié – òdrzekł młodi człowiek, nie zapłacył i òdeszedł.

Minął rok i dwa. Knôp ju miôł zabëté ò frisztëkù w ny karczmie, bél baro bògato żeniali, miôł widzałé gbùrstwò i dobrze so żił. Narôz òn dostôł òd negò karczmôrza wezwanié do zapłaceniô mù nôleżnëch dëtków za zjadłé jaja, a do te jesz téż za kùrzãta, jaczé bë sã òd te czasu mògłë wëlãgnąc i ùrosc. A to ju bëła zacht sëma. W tur za wezwanim do płaceniô przëszła sądowô òskarga.

Òb czas terminu knôp cwiardo sã brónił, że dejade karczmôrz wnenczas nijak nie chcôł miec zapłaconé, a zresztą òn chãtno zapłacy za ne zjadłé jaja. Równak na terminie òn przegrôł, bò sąd ùznôł w całoscë żôle karczmôrza.

Młodi gbùr zrobił apelacjã do wëższi instancji i chcôł do te pòdac jesz swiôdka. Czas równak mijôł, a òn żódnégò swiôdka ni mógł nalezc, bò sã nie zgłosył ani jeden, co bë w nym czasu przë jegò frisztëkù bél dwa lata wstecz w karczmie. A i òn sóm téż nie pamiãtôł czë i chto bë tam bél. Nadeszedł òstatny dzéń przed terminã i młodi gbùr ju ùznôwôł, że mô wszëtkò straconé. Baro sã tim jiscył i jidącë bez las pòpłakiwôł gòrzczima łzama. Narôz stanął przë nim jaczis starëszk i spitôł sã, skądka ù niegò taczé jadłobë.

– Witro móm w sądze termin, a ni móm niżódnégò swiôdka. Bez swiôdka jô sprawã przegróm – wszëtkò mù òpòwiedzôł.

Nen starëszk wësłëchôł, chwilkã rozmiszlôł, a tej rzekł:

– To të jes dbë, że przegrôsz, bò ni môsz swiôdka. Le nie jiscë sã za mòcno. Jeżlë chcesz, tej jô cë bãdã za swiôdka, tej të tã sprawã wëgrajesz. – Pòtemù zdżinął.

Drëdżégò dnia na terminie karczmôrz zarô ju na pòczątkù zapòwiedzôł òskarżonémù, że przegrô sprawã, kò doch je to zrozmiałé, że z mãdla jôj mòże bëc tëli a tëli kùrzãt, a te znôwù mògą miec baro wiele jajów, z chtërnëch dało bë pòtemù wiele kùrzãtów. Tegò zdania bél téż sąd, bò zapòwiedzóny swiôdk jakòs sã nie stawił. Dopiérkù czej sãdza wstôł i jął òdczëtëwac òbsądzënk, narôz òtemkłë sã dwiérze sądowi zalë i stanął w nich starëszk ze sëwą brodą, mòcënkò zasapóny.

– Jô jem swiôdkem dlô tegò tu człowieka! – zawòłôł głosno przë dwiérzach.

– Të przëszedł piãc minut za pózno, sprawa je ju zamkłô, terô proszã słëchac rozsądzënkù.

akademia bajki kaszubskiej

Baro przeprôszóm, ale ni mógł żem prãdzy stanąc, bò miôł żem baro pilną i żmùdną robòtã. Mùszôł żem ùgòtowac trzëdzescë kòrców grochù i gò rozsôc na pòlu.

– Taczi stôri, a taczi niedorzeczny – òdrzekł sãdza. – Jakùż wë mòglë zrobic taką głëpòtã. Kò to doch kòżdi wié, że z ùgòtowónégò grochù nick nie ùrosce.

– To tak samò – òdrzekł spòkójno starëszk – z ùgòtowónëch jôj żódne kùrczãta ju sã wëlãgnąc ni mògą.

To rozëmienié ùznelë téż sãdzowie i òdsënãlë karczmôrzową skargã, a chłop przëszedł nazôd dodóm ùredóny, dzëwùjącë sã mądroscë dzywnégò swiôdka.